

ȘANTIERUL ARHEOLOGIC FUNDĂTURA — „PODEREI“ (COM. ICLOD)

Stațiunea a fost redescoperită cu prilejul unor cercetări etno-arheologice efectuate în spațiul zonei arheologice Iclod. A. Bulbuc este informat de existența stațiunii de către Bria Pavel, în anul 1994, cu prilejul săpării conductei de apă din sat. În același an apar materiale cenușii lucrate la roată. Stațiunea este amintită de la începutul acestui veac de către Andrei Orozs și I. Marțian, tot pe locul *Poderei* (*RepCluj* 1992, p. 205).

În campania anului 1995 echipa tehnică deschide o sondă de 5×1 m, în marginea unei cariere de piatră din marginea terasei ce străjuia satul. În 1995 secțiunea (S1) este lungită la 10×1 m, deoarece a fost descoperit un bordei neolitic cu foarte multă ceramică. Secțiunea se afla pe terenul lui Lengia, în spatele casei lui Bonțidean (Fundătura nr. 179) (*fig. 1*).

Pe aceeași direcție se mai deschid alte două secțiuni (S2—S3) acoperind o suprafață de cca. 60 m lungime. Bogăția în material arheologic și lipsa unei echipe tehnice de prelucrare a materialelor determină a suspenda sondajele. Zona se bornează și se fac schițe topografice.

Stratigrafia (*fig. 2B*). Stratul de cultură pornește pe la adâncimea de 25 cm (legenda 2), fiind ușor răscolit de lucrările agricole (legenda 1), ce ating în unele locuri complexele. De la —25 la —45 cm este strat de cultură care coboară ici-colo ceva mai mult în unele albieri (legenda 3). Urmează un strat mai brun cu sporadice urme arheologice (legenda 4), altul galben și galben deschis (legenda 5—6). Din stratul de cultură (legenda 3) pornesc bordeiele, dar nivelul lor de săpare nu poate fi precizat exact (legenda 7—8). S-a săpat pe adâncimi de 20 cm, iar pe alocuri de 10 cm.

Complexele. În secțiuni au fost semnalate 3 bordeie, din care două sunt pe traseul secțiunii, la cel de al treilea a rămas necercetat deoarece săpătura a fost întreruptă în partea superioară a bordeiului. Bordeiele sunt dispuse la o distanță între 22—30 m. Bordeiele au formă dreptunghiulară una din dimensiuni este de cca. 2,2 m. Bordeiele apar la adâncimea de —40 cm și coboară până la —70 —80 cm. Stratul de cultură are 20—40 cm grosime. Stratul este ceva mai gros în vecinătatea bordeielor. Lungimea unui bordei era de cca 2,2 m. Unul dintre bordeie are o umplere mai rapidă (*fig. 2B*, legenda 8) și alta mai încetă (legenda 7).

Bordeiele și uşoarele albieri porneau din stratul de cultură. În cele de mai jos, fiind și prima săpătură facem o analiză detaliată asupra tehnicii și tehnologiei ceramicii pe baza datelor rezultate din prelucrarea și descrierea întregului material descoperit.

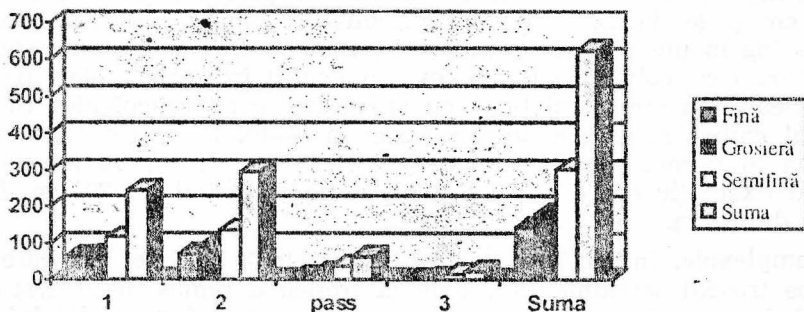
În vecinătatea complexelor s-au găsit urme de chirpici provenind, foarte probabil de la pereții ce se ridicau deasupra solului.

Materialul arheologic. Ceramică a fost introdusă într-o bază de date (pentru sistem și aplicațiile pe larg vezi modelul de la Iclod (Lazarovici 1991; Lazarovici — Maxim 1995), Gura Baciului (Lazarovici — Maxim 1995) sau Cheile Turzii (Lazarovici — Meșter — Dascălu 1995). Din aceste baze este extras și prelucrat prin programul Zeus — un pachet de programe, un sistem pentru, introducerea, gestionarea, extragerea și prelucrarea materialelor arheologice (Tarcea — Lazarovici 1993; 1994). Mai jos am folosit la toate tabelele seriarea, deoarece lotul de materiale este mic și complexe reduse. Pentru metodă și folosire vezi Lazarovici — Frențiu 1990.

1. Categoriile ceramice. În mod constant clasificăm, materialul descoperit în trei grupe: grosieră sau uzuală (UC), semifină (SF) și fină (F). Acestea se diferențiază prin grosime și tehnica de prelucrare. În secțiuni au fost descoperite 619 fragmente ceramice ceea ce este un lot restrâns. El se grupează pe secțiuni ca în tabelul de mai jos (fig. 1).

Tabel 1a. Categoriile ceramice pe stațiune, seriate.

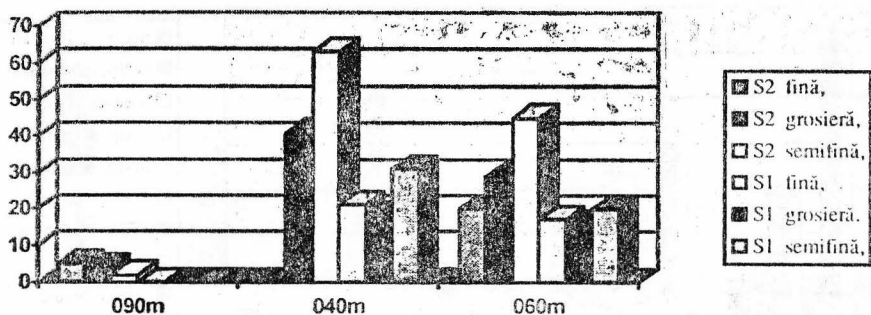
	1	2	pass	3	Suma	Procent
Fină	63.0	68.0	8.0	2.0	141.0	23%
Grosieră	65.0	91.0	17.0	6.0	179.0	29%
Semifină	115.0	135.0	38.0	14.0	302.0	49%
Suma	243.0	294.0	63.0	22.0	622.0	
Procent	39%	47%	10%	4%		100%

Graficul 1a. Categoriile ceramice pe stațiune.

Tabelul 1b. Categoriile ceramice pe secțiuni și adâncimi.

	090 m	040 m	060 m
S2 fină,	5	0	20
S2 grosieră,	4	41	29
S2 semifină,	2	63	45
S1 fină,	0	21	17
S1 grosieră,	0	18	16
S1 semifină,	0	31	20

Graficul 1b. Categoriile ceramice pe secțiuni și adâncimi.

În afară de materialul din secțiuni și de la suprafață (Pa = passim) mai există unele materiale, culese de Aurel Bulbuc și elevi. Cele mai numeroase fragmente sunt din secțiunea 2. Cea mai reprezentativă este categoria semifină (302 fragmente). Din aceste rapoarte tragem o primă concluzie că stațiunea este în plină dezvoltare.

Din analiza tabelului de sus observăm predominarea unor categorii pe secțiuni sau adâncimi. Mai observăm o ușoară separare pe secțiuni de unde rezultă, poate, existența unei stratigrafii orizontale.

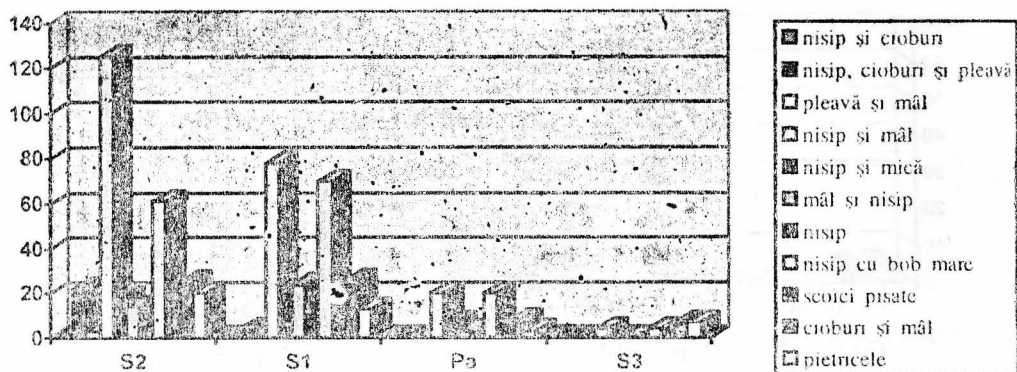
Adâncimile se grupează 0,40' cu 0,90 și 0,40 cu 0,60. Aceasta ne determină să considerăm că bordeiele mai adânci se sapă din partea superioară a stratului de cultură. În viitor va trebui urmărit modul de umplere al bordeiilor și asocierea materialelor din ele cu cele din strat.

În diagrama de mai jos situația este ordonată după secțiuni și adâncimi. Din reprezentări rezultă situația din cele trei secțiuni.

2. Amestecul. Argila folosită la confecționarea ceramicii are o structură proprie la care se adaugă un degresant diferit în funcție de categoria ceramicii, tehnica de confecționare, mărimea și funcționalitatea vaselor. Studii analitice asupra tehnicii și tehnologiei ceramicii pentru această civilizație nu sunt. Pentru degresarea argilei se folosesc materiale organice sau nisipuri cu un asemenea conținut, precum și cioburile pisate. Aceste elemente ajută la uscarea mai rapidă a vaselor, la creșterea rigidității, la evitarea crăpării vaselor ca urmare a uscării rapide a argilelor grase. În vremea uscării și arderii degresanții facilitează evaporarea și evită formarea unei porozități puternice ce ar reduce calitatea vaselor (pierderea lichidului).

Tabel 2a. Tipurile de degresant folosit în pasta vaselor, pe stațiune.

	S2	S1	Spa	S3
nisip și cioburi	2	0	0	0
nisip, cioburi și pleavă	22	4	0	0
pleavă și măr	3	2	0	0
nisip și măr	125	78	20	4
nisip și mică	19	18	7	0
măr și nisip	14	24	3	0
nisip	3	4	2	0
nisip cu bob mare	61	70	20	4
scoici pisate	0	1	0	0
cioburi și măr	25	26	8	7
pietricele	20	13	3	7

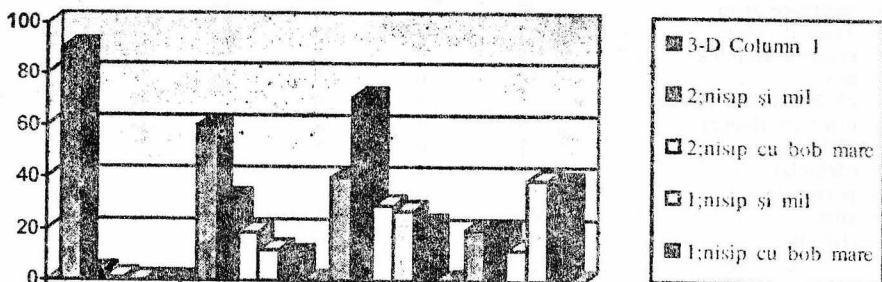

Graficul 2a. Degresantul folosit în pasta vaselor repartizat pe secțiuni.

Cel mai des folosit ca degresant este argila amestecată cu *nisip* și *măr* din secțiunea 2 (fig. 2a) și acolo mai frecventă este la —60 cm adâncime, urmată de ceramică cu *nisip cu bobul mare*, categoriile se asociază ca și în secțiunea 1. Amestecul ceramicii cu pleavă sau resturi organice fine este destul de frecventă în secțiunea 2, dar în orizonturile de suprafață (fig. 2b). Aceste categorii își au originea în civilizațiile anterioare, din neoliticul mijlociu (CCTLNI) fie din influența grupului Gilău sau a unor civilizații sud-estice, din vremea culturii Precucuteni, vreme din care avem unele descoperiri socotite ca ceramică de import, datorită diferențelor tipologico-stilistice.

Tabel 2b. Degresantul pe secțiuni, pentru elementele cele mai bogate.

Secțiunea : amestecul	030	030	040	020
2; nisip și cioburi	0	2	0	0
2; pleavă și măr	0	3	0	0
2; nisip și mică	0	14	5	0
2; nisip	0	2	1	0
2; măr și nisip	0	9	4	1
1; nisip și mică	0	14	2	2
2; cioburi și măr	3	9	11	2
1; pleavă și măr	0	0	2	0
2; nisip, cioburi și pleavă*	3	0	17	2
2; nisip și măr	3	32	71	19
2; nisip cu bob mare	1	19	29	12
1; nisip	0	1	2	1
1; pietricele	0	7	1	5
1; nisip, cioburi și pleavă	0	0	3	1
1; cioburi și măr	0	8	9	9
2; pietricele	1	4	8	7
1; nisip și măr	0	12	27	39
1; nisip cu bob mare*	0	10	22	38
1; măr și nisip	0	1	2	21
1; scoici pisate	0	0	0	1
3; cioburi și măr	0	0	0	7
3; nisip cu bob mare	0	0	0	4
3; nisip și măr	0	0	0	4
3; pietricele	0	0	0	7

Graficul 2b. Degresantul pe secţiuni pentru elementele cele mai bogate.

Din analiza tabelului de sus se poate observa că adâncimea de la —0.90, din S2, ţine de bordeiul 2 (B2) şi acestea sunt de la baza stratului de cultură. Din tabel se mai vede şi dispunerea elementelor caracteristice (marcate cu *). Cu uşurinţă se observă în tabel evoluţia dintre cele două zone aflate la cca. 50 m distanţă.

3. Culorile ceramicii. Nuanţele de culoare sunt prezentate mai jos. Semnificaţia nuanţelor de culoare ale lutului ars sunt: I = roşcat, L = negru cenuşiu cu flecuri, F = cenuşiu, O = cafeniu albicios, E = brun închis, G = negru-cenuşiu, H = brun-deschis, N = cenuşiu albicios, A = negru, R = cărămiziu cu flecuri, Q = brun cu flecuri, C = gălbui, B = cărămiziu, D = portocaliu, K = roşu, J = vişiniu. La capătul stânga sus al seriei se grupează culorile: roşcat, negru-cenuşiu cu flecuri, cenuşiu, cafeniu albicios, iar la celălalt dreapta sus sunt: vişiniu, roşu, portocaliu, cărămiziu. Din acestea observăm la culoarea cărămizie o evoluţie bimodală.

Urmărind mai jos dispunerea nuanţelor de culoare pe cele trei staţiuni şi mai ales legătura dintre adâncimile de —0.90 şi —0.40, ca nivel de maximă corelare, este interpretat de noi ca posibil nivel de săpare a bordeielor sau funcţionare.

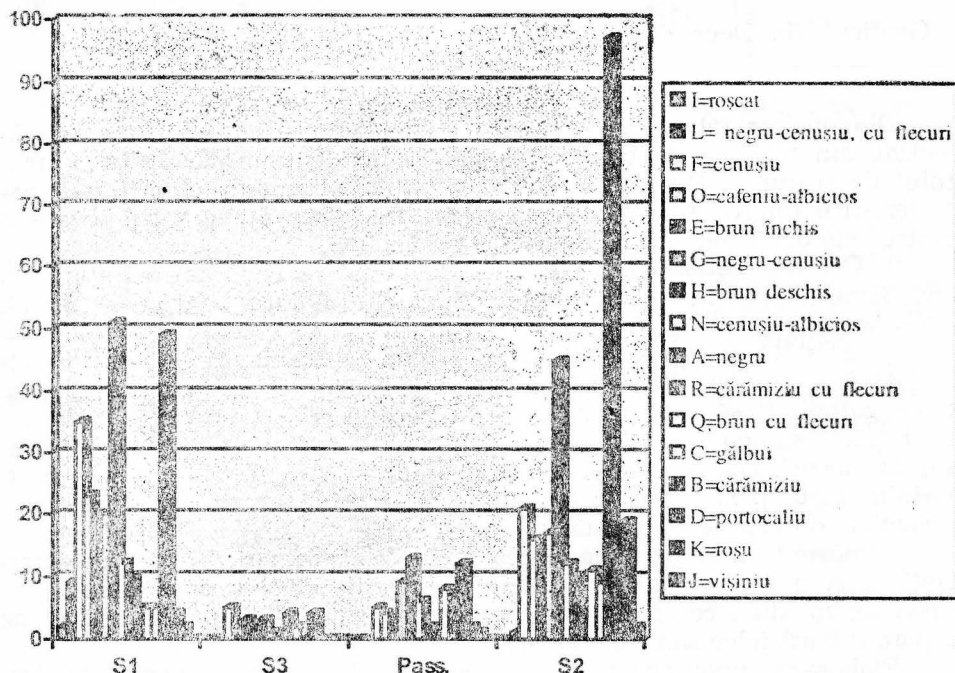
Elaborarea unor concluzii este prematură. Ea poate oferi date despre situaţia stratigrafică sau evoluţie. De fapt, dinamismul dintre cele două elemente: situaţiile arheologice (secţiunile, complexe, adâncimile sau bordeiele) şi evoluţia atributelor (la noi descrierile tehnice şi tehnologice) sunt elemente care oferă date. Orice altă concluzie este prematură.

Cele mai bune corelaţii ar putea fi date, dacă s-ar putea explica modul cum se astupă bordeiele. Din păcate lipsesc alte informaţii privind cantitatea de cenuşă, oase descompuse, cărbune sau altele.

Tabel 3a. Seriarea culorilor, pe staţiune.

	S1	S3	Pass.	S2
I = roşcat	2	0	0	0
L = negru-cenuşiu, cu flecuri	9	0	0	1
F = cenuşiu	35	5	5	21
O = cafeniu-albicios	23	0	4	16
E = brun închis	8	3	0	8

G = negru-cenușiu	20	0	9	17
H = brun deschis	51	3	13	45
N = cenușiu-albicios	12	1	6	12
A = negru	10	0	2	10
R = cărămiziu cu flecuri	5	4	0	9
Q = brun cu flecuri	5	2	8	11
C = gălbui	5	0	1	9
B = cărămiziu	49	4	12	97
D = portocaliu	4	0	2	16
K = roșu	2	0	1	19
J = vișiniu	0	0	0	2

Graficul 3 Culorile, pe stațiune, seriate.

Tabel 3b. Seriarea secțiunilor și culorilor pe adâncimi.

Secțiune/culoare	090	040	060	020
2; C	2	5	1	0
1; I	0	1	0	0
1; K	0	1	0	0
2; I	0	3	0	0
1; N	0	6	4	0
2; D	0	15	3	1
2; L	0	6	5	0
2; G	0	1	1	0
2; E	3	31	18	5
2; N	0	6	1	1
2; K	0	3	13	1
2; E	1	4	4	2

2; R	1	13	9	5
2; B	2	41	20	16
2; Q	1	2	3	2
2; Q	1	15	13	9
1; A	0	2	1	1
2; A	0	1	3	1
1; Q	0	12	3	9
1; F	0	6	4	6
1; C	0	1	4	3
1; O	0	7	0	7
1; H	0	17	7	23
1; B	0	7	14	22
1; E	0	2	2	5
1; R	0	6	8	22
1; L	0	2	2	9
1; D	0	0	4	8
1; P	0	0	0	2
3; B	0	0	0	1
3; E	0	0	0	1
3; F	0	0	0	4
3; H	0	0	0	4
3; K	0	0	0	2
3; N	0	0	0	1
3; Q	0	0	0	8
3; R	0	0	0	1

Urmărind răspândirea culorilor pe secțiuni și adâncimi observăm anumite separări care au și valoare cronologică mai puțin în 3 situații din secțiunea 1 pentru culoarea roșcată (I), roșie (K) și cenușiu deschis (N), elemente de la baza stratului de cenușă.

Aceste date confirmă existența unor reguli privind caracteristicile ceramicii de la baza stratului de cultură din S 2, ce par mai vechi decât cele din S 1.

În tabelul de mai jos (3c) este prezentată frecvența cu care apar variabilele din secțiunea 1. Această frecvență nu are prea mare semnificație, dar indică modul cum apare frecvența. Cea mai frecventă este apariția a câte 5 fragmente.

Tabel 3c. Variațiile statistice ale ceramicii din secțiunea 1.

Valorile	Frecvența	Procente valide	Procente cumulate
2.00	2	11.1	11.1
1.00	1	5.6	16.7
2.00	2	11.1	27.8
4.00	1	5.6	33.3
5.00	3	16.7	50.0
8.00	1	5.6	55.6
9.00	1	5.6	61.1
10.00	1	5.6	66.7
12.00	1	5.6	72.2
20.00	1	5.6	77.8
23.00	1	5.6	83.3
35.00	1	5.6	88.9
49.00	1	5.6	94.4
51.00	1	5.6	100.0
Total	18	100.0	

4. **Netezirea.** Procesul de finisare a ceramicii depinde de cunoștințele privind amestecul, uscarea, arderea și netezirea vaselor. Deoarece lipsesc studii analitice asupra tehnologiei ceramicii s-a elaborat o structură cadru pentru tehnicile de prelucrare a suprafeței. Acestea sunt cu mult mai multe, dar lipsesc studii și analize specializate asupra ceramicii din aceste zone.

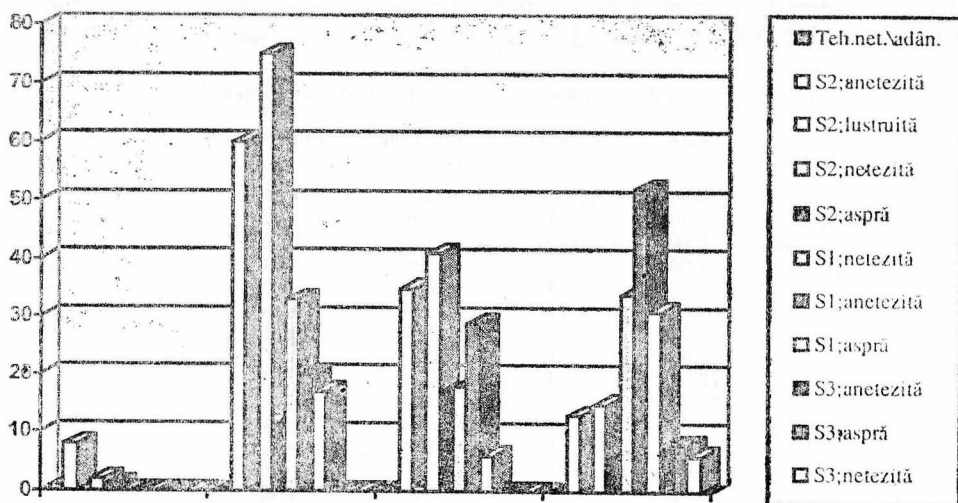
Tabel 4a. Tehnicile de netezire pe stațiune

Teh. net.	3	1	Pa	2	total
aspră	8	54	12	44	118
anetezită	8	101	30	116	255
netezită	6	85	21	133	245
lustruită	0	0	0	1	1
Total	12	240	63	294	619

Patru sunt categoriile de bază folosite în această tehnologie a netezirii fiind strâns legate de factură. Influența culturii Petrești se poate vedea cu ușurință. În tabelul de mai jos se observă dispersia diferitelor categorii de netezire pe secțiuni și relațiile dintre ele.

Tabel 4b. Netezirea pe adâncimi și secțiuni.

Secțiune/Teh. net./adân.	0.90	0.40	0.60	0.20
S2; anetezită	8	60	35	13
S2; lustruită	0	0	1	0
S2; netezită	2	75	41	15
S2; aspră	1	11	17	15
S1; netezită	0	33	18	34
S1; anetezită	0	20	29	52
S1; aspră	0	17	6	31
S3; anetezită	0	0	0	8
S3; aspră	0	0	0	8
S3; netezită	0	0	0	6

Graficul 4b. Netezirea pe adâncimi și secțiuni.

În tabelul ordonat de mai sus se observă o clară separare pe secțiuni a tehnicilor ceramice. În secțiunea 2 observăm că și din punctul de vedere al netezirii se repetă regula corelării dintre adâncimea de —0,90 ce se leagă de cea a de la —0,40 m, nivel de la care se sapă complexe din S2, practic din bordeiul 2.

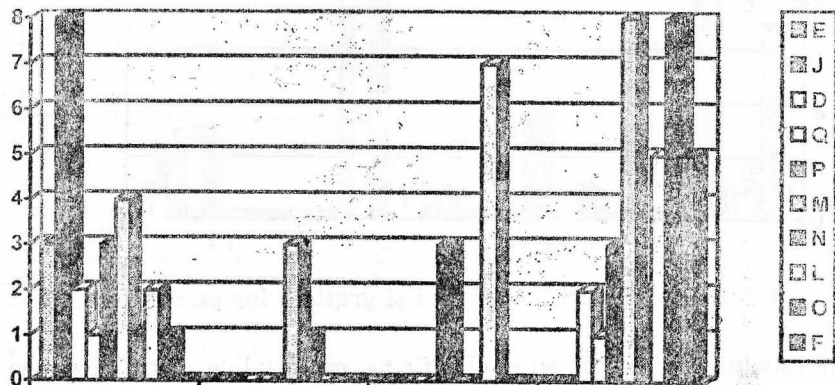
Tot în secțiunea 2, cea mai numeroasă este ceramică netezită urmată de cea din secțiunea 1. Materialele din secțiunea 3 se leagă de cele de la —20 cm deoarece acolo s-a săpat doar până la această adâncime, stratul de cultură necoborând decât în zona complexelor.

5. **Formele de vase.** Vasele sunt în stare foarte fragmentară. Ele nu pot fi reconstituite decât grafic. Același tip de buză poate ține 2—3 forme de vase. Fiind la prima săpătură și lotul fiind mic (cca 80 buze) nu insistăm asupra lor. Din tabelul din fig. 5a vedem preferința unor forme, în unele secțiuni, corelațiile și vecinătățile lor.

Ordinea dată de calculator pentru secțiuni este prin seria 2, 3, Pa, 1, spre deosebire de cea dată de tehnica de netezire unde ordinea este 2 1 3. Din păcate seria nu este datată, dar ea poate fi dedusă din or-

Tabel 5b. Tipurile de buză, pe secțiuni

Tip	2	3	Pa	1
H	1	0	0	0
G	2	0	0	0
E	3	0	0	0
J	8	0	0	0
D	2	0	0	2
Q	1	0	0	1
P	3	0	3	3
M	4	3	0	8
N	1	1	0	2
L	2	0	7	5
O	1	0	0	8
F	0	0	0	5
B	0	0	0	1
R	0	0	0	1
S	0	0	0	1

Graficul 5a. Tipurile de buză, pe secțiuni.

dinea stratigrafică, după adâncimile de săpare. Numărul de materiale este mic. Totuși dacă observăm locul de proveniență al materialelor din S3 vedem că toate provin de c. 4, de fapt un bordei.

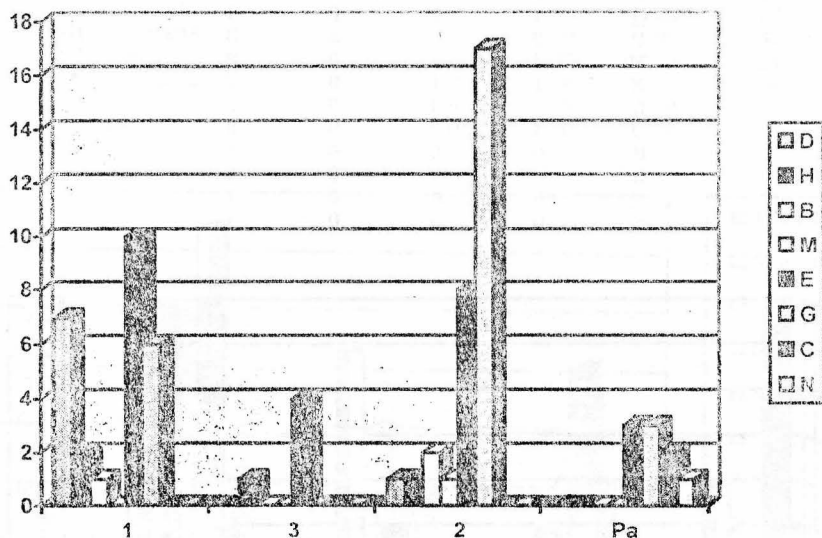
În acest caz, după forme, ordinea este dinspre secțiunea 2 spre cele din S1. Dacă am reuși să datăm vreunul din complexe observăm că formele E, G, H, I sunt la capătul stânga-sus al seriei, iar la celălalt capăt sunt formele S, R, F, B.

Date despre alte stațiuni avem de la Țaga, în nivelul superior, iar de la Iclod sunt tot în nivele superioare (II/III, III).

Mai jos sunt prezentate tipurile de funduri de vas. Ordinea lor este din secțiunile 1, 3, 2, Pa. Aceeași ordine apare mai sus în cadrul altor elemente (fig. 1b, 2a, 2b, 3b, 4a). Cele mai frecvente sunt tipurile E și G care sunt și învecinate.

Tabel 5b. Seriarea tipurilor de funduri pe stațiune

Tip/S	1	3	2	Pa
D	7	0	1	0
H	2	1	1	0
B	1	0	2	0
M	0	0	1	0
E	10	4	8	3
G	6	0	17	3
C	0	0	0	2
N	0	0	0	1

Grafic 5b. Tipuri de funduri și graficul lor pe stațiune.

În tabelul din anexă sunt clasificate materialele după culoare, categorie, amestec, netezire și ardere. Și în această situație observăm corelații mai bune între adâncimile —0,60 cu —0,20 și —0,40 cu —0,90

ca mai sus. Apar totuși unele anomalii la $-0,20$, marcate de noi cu *. Mai sesizăm în legăturile dintre $-0,40$ și $-0,90$ m care, deși mai slabe, se mențin cu câteva elemente comune (marcaj +) ce indică clar nivelul de săpare al gropilor.

Obiectele. În săpături au fost descoperite puține obiecte. Cele mai numeroase sunt uneltele din silex. Dintre acestea amintim din secțiunea 1 o lamă de corneean lungă de 5 și lată de 1,5 cm și un fragment de lamă cu secțiunea trapezoidală. În secțiunea 2, în bordeiul 2 a fost descoperit un mare răzuitor de șist cu rețușe la un capăt. Dintre formele mai deosebite amintim un picior de suport de vas caracteristic pentru cultura Petrești.

Concluzii. Materialul arheologic descoperit arată existența unui proces de sinteză culturală, început din a doua etapă a fazei Iclod II, mai precis în ceea ce defineam ca Iclod II/III. Această categorie arată schimbarea unor trăsături în cultura materială, în amestec, netezire, ardere. În ceramică se constată influențe specifice culturii Petrești care însă sunt realizate pe o pastă Iclod sau o ceramică Petrești aflată în proces de decădere (Kalmar — Maxim 1991, p. 137—140).

Bordeiele aveau adâncimea de cca 0,55 m, fiind săpate de la cca -40 — -50 cm. Umplutura lor era similară celei din strat doar că exista o mai mare cantitate de cărbune, chirpici mărunți și ceramică.

În asemenea orizont apar descoperirile specifice culturii Precucuteni, dar ele sunt realizate pe o factură Iclod II/III sau factură de sinteză Iclod — Petrești. În acest orizont sunt și materiale de cea mai bună factură Precucuteni I. Ceea ce nu este cert asigurat este poziția cronologică a etapei Iclod II/III față de evoluția culturii Petrești, mai ales după faza B.

Asemenea descoperiri ceramice au fost semnalate la Livada — Gară și la Țaga — Stația de Gaz. De fiecare dată însă la baza stratului de cultură sunt elemente de factură Iclod I/II și II. În unelte se constată preferința pentru uneltele de șist.

Anexă. Seriarea culorii, categoriei, amestecului, netezirii și arderii în raport de adâncimi

Culoarea; categoria; amestec; netezire; arderea	060	020	040	090
A; grosieră; cioburi și măr; anetezit; bună reductantă	1	0	0	0
B; grosieră; măr și nisip; netezit; bună oxidantă	2	0	0	0
B; grosieră; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	1	0	0	0
B; grosieră; pleava și măr; anetezit; slabă	3	0	0	0
B; semifină; nisip și mică; netezit; bună oxidantă	3	0	0	0
C; grosieră; pietricele, anetezit; bună oxidantă	4	0	0	0
C; semifină; măr și nisip; anetezit; bună oxidantă	1	0	0	0
C; semifină; măr și nisip; anetezit; bună oxidantă	1	0	0	0
D; fină; măr și nisip; anetezit; bună oxidantă	1	0	0	0
D; fină; nisip și măr; anetezit; bună oxidantă	1	0	0	0
D; semifină; nisip cu bob mare; anetezit; bună oxidantă	2	0	0	0
D; semifină; nisip și mică; anetezit; bună oxidantă	1	0	0	0
E; fină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	1	0	0	0

E; fină; nisip și mâl; netezit; bună reductantă	1	0	0	0
E; grosieră; cioburi și mâl; anetezit; bună	1	0	0	0
E; grosieră; cioburi și mâl; anetezit; slabă reductantă	1	0	0	0
E; grosieră; mâl și nisip; anetezit; bună oxidantă	1	0	0	0
E; grosieră; nisip și mâl; anetezit; secundară	1	0	0	0
F; fină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	1	0	0	0
H; fină; nisip și mică; anetezit; bună reductantă	1	0	0	0
H; fină; nisip și mâl; netezit; bună	1	0	0	0
H; grosieră; cioburi și mâl; anetezit; bună oxidantă	2	0	0	0
H; grosieră; cioburi și mâl; anetezit; secundară	1	0	0	0
H; grosieră; pietricele; anetezit; bună oxidantă	1	0	0	0
H; grosieră; pietricele; aspră; bună oxidantă	3	0	0	0
H; semifină; cioburi și mâl; anetezit; bună reductantă	1	0	0	0
H; semifină; cioburi și mâl; netezit; bună oxidantă	1	0	0	0
H; semifină; nisip și mică; anetezit; bună	3	0	0	0
K; grosieră; nisip cu bob mare; aspră; bună oxidantă	8	0	0	0
K; semifină; mâl și nisip; netezit; bună oxidantă	3	0	0	0
L; fină; nisip și mică; lustruit; bună reductantă	1	0	0	0
L; grosieră; nisip cu bob mare; anetezit; bună oxidantă	1	0	0	0
L; semifină; nisip și mică; netezit; bună reductantă	1	0	0	0
N; fină; cioburi și mâl; anetezit; bună	1	0	0	0
N; fină; nisip cu bob mare; anetezit; bună reductantă	1	0	0	0
N; fină; nisip și mâl; anetezit; bună	1	0	0	0
N; semifină; nisip și mică; netezit; bună	2	0	0	0
Q; fină; mâl și nisip; netezit; slabă reductantă	1	0	0	0
Q; fină; nisip și mică; netezit; bună	2	0	0	0
Q; grosieră; mâl și nisip; anetezit; bună oxidantă	1	0	0	0
Q; grosieră; nisip cu bob mare; anetezit; bună oxidantă	2	0	0	0
Q; grosieră; nisip cu bob mare; anetezit; bună reductantă	2	0	0	0
Q; semifină; nisip și cioburi; anetezit; bună reductantă	2	0	0	0
Q; semifină; nisip și mâl; netezit; bună oxidantă	1	0	0	0
Q; semifină; pietricele; aspră; bună reductantă	1	0	0	0
R; fină; nisip și mică; anetezit; bună oxidantă	5	0	0	0
R; fină; nisip și mică; netezit; bună	1	0	0	0
R; fină; nisip și mică; netezit; bună oxidantă	1	0	0	0
R; grosieră; nisip și mâl; netezit; bună oxidantă	1	0	0	0
R; semifină; cioburi și mâl; anetezit; slabă reductantă	1	0	0	0
R; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună	1	0	0	0
R; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună		0	0	0
R; semifină; nisip și mică; netezit; bună	1	0	0	0
R; semifină; nisip și mâl; anetezit; bună oxidantă	6	0	0	0
A; fină; nisip; netezit; bună reductantă	3	1	0	0
H; semifină; nisip și mâl; netezit; bună	3	1	0	0
K; semifină; nisip și mâl; netezit; bună oxidantă	2	1	0	0
O; semifină; nisip și mâl; netezit; bună	3	2	0	0
H; grosieră; nisip și mâl; netezit; bună oxidantă	1	1	0	0
H; semifină; nisip cu bob mare; netezit; bună oxidantă	1	1	0	0
Q; grosieră; cioburi și mâl; anetezit; bună reductantă	1	1	0	0
Q; grosieră; cioburi și mâl; anetezit; bună reductantă	1	1	0	0
B; grosieră; nisip și mâl; netezit; bună oxidantă	2	4	0	0
B; semifină; cioburi și mâl; anetezit; bună oxidantă	4	7	0	0
Q; grosieră; pietricele; aspră; bună reductantă	1	2	0	0
F; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	2	5	0	0

F; semifină; pietricele; aspră; bună reductantă	1	3	0	0
B; semifină; nisip și măr; anetezit; bună oxidantă	1	9	0	0
B; grosieră; pietricele; aspră; bună oxidantă	0*	3	0	0
R; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună oxidantă	0*	3	0	0
A; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	0*	1	0	0
B; grosieră; cioburi și măr; anetezit; bună oxidantă	0*	1	0	0
B; grosieră; nisip cu bob mare; netezit; bună oxidantă	0*	1	0	0
B; grosieră; pietricele; anetezit; bună oxidantă	0*	1	0	0
B; grosieră; scoici pisate; anetezit; slabă	0*	1	0	0
B; semifină; măr și nisip; anetezit; bună oxidantă	0*	4	0	0
C; semifină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0*	2	0	0
C; semifină; pietricele; anetezit; bună oxidantă	0*	1	0	0
D; semifină; cioburi și măr; netezit; bună oxidantă	0*	1	0	0
D; semifină; nisip și măr; anetezit; bună oxidantă	0*	2	0	0
E; grosieră; cioburi și măr; anetezit; slabă oxidantă	0*	2	0	0
B; grosieră; pietricele; netezit; bună reductantă	0*	1	0	0
E; semifină; măr și nisip; anetezit; bună oxidantă	0*	2	0	0
F; semifină; nisip și mică; netezit; bună	0*	1	0	0
F; fină; nisip și măr; netezit; bună	0*	1	0	0
F; semifină; cioburi și măr; anetezit; secundară	0*	1	0	0
H; grosieră; măr și nisip; netezit; bună oxidantă	0*	1	0	0
H; grosieră; nisip cu bob mare; anetezit; bună reductantă	0*	5	0	0
H; grosieră; nisip și măr; anetezit; secundară	0*	2	0	0
H; grosieră; pietricele; anetezit; slabă	0*	1	0	0
H; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună oxidantă	0*	1	0	0
H; semifină; nisip și mică; anetezit; bună reductantă	0*	1	0	0
K; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună oxidantă	0*	2	0	0
L; semifină; nisip cu bob mare; anetezit; slabă reductantă	0*	1	0	0
N; semifină; nisip și măr; anetezit; secundară	0*	1	0	0
N; semifină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0*	1	0	0
O; semifină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0*	1	0	0
P; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună oxidantă	0*	2	0	0
Q; fină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0*	2	0	0
Q; fină; nisip și măr; netezit; bună reductantă	0*	2	0	0
Q; grosieră; nisip cu bob mare; aspră; bună	0*	1	0	0
Q; grosieră; nisip cu bob mare; aspră; bună oxidantă	0*	2	0	0
Q; semifină; cioburi și măr; anetezit; bună oxidantă	0*	4	0	0
Q; semifină; nisip și măr; netezit; bună reductantă	0*	2	0	0
Q; semifină; pietricele; anetezit; bună oxidantă	0*	4	0	0
Q; semifină; pietricele; anetezit; bună reductantă	0*	2	0	0
Q; semifină; pietricele; aspră; slabă reductantă	0*	1	0	0
R; fină; cioburi și măr; netezit; bună reductantă	0*	1	0	0
R; fină; măr și nisip; anetezit; slabă oxidantă	0*	4	0	0
R; fină; nisip cu bob mare; aspră; bună	0*	2	0	0
R; fină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0*	1	0	0
R; grosieră; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	0*	14	0	0
R; semifină; nisip cu bob mare; anetezit; bună reductantă	0*	1	0	0
L; fină; nisip și mică; netezit; bună reductantă	4	0	1	0
Q; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	2	2	1	0
H; semifină; măr și nisip; anetezit; bună oxidantă	0*	9	2	0
L; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	0*	8	2	0
B; grosieră; nisip cu bob mare; anetezit; bună oxidantă	2	0	1	0

H; semifină; nisip și mică; anetezit; bună oxidantă	2	0	1	0
B; semifină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	8	3	6	0
B; grosieră; măr și nisip; anetezit; bună oxidantă	0*	2	1	0
B; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună oxidantă	0*	2	1	0
E; grosieră; nisip; cioburi și pleavă; anetezit; slabă	0*	2	1	0
O; grosieră; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0*	2	1	0
H; fină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0*	3	2	0
G; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	1	0	1	0
H; grosieră; nisip cu bob mare; anetezit; bună oxidantă	1	0	1	0
H; semifină; cioburi și măr; anetezit; bună oxidantă	2	0	2	0
B; grosieră; nisip și măr; anetezit; bună oxidantă	0*	1	1	0
H; semifină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0*	6	6	0
H; semifină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0*	6	6	0
D; fină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	1	6	8	0
H; semifină; nisip și măr; anetezit; bună oxidantă	1	0	2	0
O; fină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0*	4	8	0
B; fină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	8	1	15	0
Q; grosieră; nisip cioburi și pleavă; anetezit; slabă	0*	1	3	0
D; semifină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	1	0	5	0
R; semifină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0	2	16	0
A; fină; nisip și măr; netezit; bună reductantă	0	0	2	0
A; semifină; pietricele; anetezi; bună reductantă	0	0	1	0
B; fină; nisip; netezit; bună oxidantă	0	0	1	0
B; fină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	0	0	1	0
B; fină; nisip și măr; anetezit; bună oxidantă	0	0	1	0
B; grosieră; cioburi și măr; anetezit; slabă oxidantă	0	0	3	0
B; grosieră; nisip cioburi și pleavă; anetezit; slabă	0	0	12	0
B; grosieră; pleavă și măr; anetezit; bună oxidantă	0	0	1	0
B; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	0	0	4	0
C; fină; nisip și mică; netezit; bună	0	0	1	0
C; grosieră; măr și nisip; anetezit; bună oxidantă	0	0	3	0
C; grosieră; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0	0	1	0
C; grosieră; pleavă și măr; anetezit; slabă oxidantă	0	0	1	0
D; grosieră; nisip și măr; anetezit; bună oxidantă	0	0	2	0
E; fină; nisip cu bob mare; netezit; bună	0	0	2	0
B; grosieră; nisip cu bob mare; aspră; bună oxidantă	0	0	1	0
E; semifină; cioburi și măr; anetezit; bună oxidantă	0	0	2	0
F; fină; nisip și măr; netezit; bună reductantă	0	0	4	0
F; grosieră; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0	0	1	0
F; grosieră; pietricele; aspră; bună reductantă	0	0	1	0
H; fină; nisip cu bob mare; anetezit; bună oxidantă	0	0	8	0
H; grosieră; nisip cu bob mare; aspră; bună oxidantă	0	0	3	0
H; grosieră; pietricele; netezit; bună oxidantă	0	0	3	0
H; semifină; nisip cu bob mare; anetezit; bună oxidantă	0	0	2	0
H; semifină; nisip cu bob mare; anetezit; bună reductantă	0	0	2	0
H; semifină; nisip cu bob mare; anetezit; slabă reductantă	0	0	1	0
H; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	0	0	3	0
H; semifină; nisip și mică; netezit; bună oxidantă	0	0	2	0
H; semifină; nisip și măr; netezit; slabă oxidantă	0	0	2	0
H; semifină; pietricele; anetezit; bună oxidantă	0	0	2	0
I; fină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0	0	2	0
I; grosieră; cioburi și măr; anetezi; bună oxidantă	0	0	1	0
I; grosieră; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0	0	1	0
K; fină; nisip și măr; netezit; bună oxidantă	0	0	2	0
K; grosieră; nisip; anetezit; bună oxidantă	0	0	1	0

K; semifină; nisip cu bob mare; anetez t; bună oxidantă	0	0	1	0
L; grosieră; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	0	0	2	0
L; semifină; cioburi și măl; netezit; bună reductantă	0	0	1	0
L; semifină; nisip cu bob mare; netezi; bună reductantă	0	0	2	0
N; fină; nisip și mică; netezit; bună	0	0	2	0
N; fină; nisip și măl; netez t; bună	0	0	2	0
N; semifină; nisip; netezi; bună reductantă	0	0	1	0
N; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună reductantă	0	0	4	0
N; semifină; nisip și măl; netezit; bună	0	0	2	0
N; semifină; nisip și măl; netezit; secundară	0	0	1	0
Q; fină; nisip cu bob mare; anetezit; bună oxidantă	0	0	1	0
Q; grosieră; cioburi și măl; anetezit; bună oxidantă	0	0	4	0
Q; grosieră; cioburi și măl; anetez t; secundară	0	0	1	0
Q; grosieră; cioburi și măl; anetezit; slabă oxidantă	0	0	2	0
Q; semifină; cioburi și măl; anetezit; bună	0	0	3	0
Q; semifină; nisip cu bob mare; aspră; bună	0	0	3	0
Q; semifină; nisip și măl; netez t; bună	0	0	5	0
Q; semifină; pietricele; anetezit; slabă reductantă	0	0	2	0
R; grosieră; cioburi și măl; anetezit; bună oxidantă	0	0	1	0
R; grosieră; nisip cu bob mare; anetezit; bună reductantă	0	0	1	0
R; semifină; nisip cu bob mare; aspră; slabă oxidantă	0	0	1	0
Q; semifină; nisip cu bob mare; anetezit; bună reductantă	0	0	2	1+
H; grosieră; nisip cioburi și pleavă; anetezit; slabă	0	0	4	3+
C; fină; cioburi și măl; anetezit; bună oxidantă	0	0	0	2
E; fină; cioburi și măl; anetezit; bună	0	0	0	1
O; semifină; nisip și măl; anetezit; bună oxidantă	0	0	0	1
R; grosieră; pietricele; aspră; bună oxidantă	0	0	0	1

GHEORGHE LAZAROVICI — ZOIA MAXIM — MIHAI MEȘTER —
— AUREL BULBUC — SORIN RADU — VIOŘICA CRIȘAN

ABREVIERI ȘI BIBLIOGRAFIE

- Frênțiu — Lazarovici 1990 M. Frênțiu, Gh. Lazarovici, *Seriation and relative Chronology of Archaeological complexes from Gornea*, in *Archaeometry in Romania*, 2, Bucharest, 1990, p. 65—85.
- Kalmar-Maxim 1991 Zoia Kalmar-Maxim, *Sinteză Iclod—Petrești, în cultura Vinca în România*, Timișoara, 1991, p. 137—140.
- Lazarovici — Maxim 1995 Gh. Lazarovici, Zoia Maxim, *Gura Baciului*, Cluj-Napoca, 1995.
- Lazarovici — Meșter — Dascălu 1995 Gh. Lazarovici, M. Meșter, Lidia Dascălu, *Cheile Turzii 1994. Raport de cercetare arheologică și etnoarheologică*, în *ActaMN*, 32.1, 1995, p. 537—574.
- Lazarovici 1991 Gh. Lazarovici, *Grupul și stațiunea Iclod*, Cluj-Napoca, 1991.

- RepCluj* 1992 I. H. Crișan, M. Bărbulescu, E. Chirilă, V. Vasiliev, Iudita Winkler, *Repertoriul arheologic al României. Județul Cluj*, realizator Institutul de Istorie și Arheologie, Cluj-Napoca, BMN, V, 1992.
- Tarcea* — *Lazarovici* 1993 L. Tarcea, Gh. Lazarovici, *System for Managing and Processing Archaeological Data*, comunicare, Ljubljana, 1993.
- Tarcea* — *Lazarovici* 1994 L. Tarcea, Gh. Lazarovici, *Prelucrări matematice și informatice pe materialele de la Baci*, comunicare la al 7-lea Simpozion Național de Arheometrie, Cluj-Napoca, 1994.

THE ARCHAEOLOGICAL SITE FUNDĂTURA. THE 1995 CAMPAIGN

(Summary)

The site is known by Orosz and Marțian but it has been rediscovered by the chance of some etno-archaeological researches performed in the archaeological interest zone from Iclod. The site is (first) signaled by Bria Pavel to A. Bulbuc, in 1994 when diggings were being done for the pipe line of the village. In the same year appears the gray materials made on potter's wheel. During the campaign of 1995 the technical team opens a test digging of 5 per 1 m, in the side of a stone quarry in the margin of the terrace bordering the village. The section S1 is extended to 10 × 1 m because a neolithic pith house, with very much ceramic materials had been discovered. The section was situated on the grounds of Lengia.

On the same direction are then opened S2 and S3, two other sections, covering a surface of about 60 m long. The abundance of the archaeological material and the lack of a technical team for processing it obliges us to suspend the test diggings and not to open cassettes for their research. The zone is isolated.

In the section are signaled 3 pit houses, of which two are on the route of the section, and for the third, the digging stops at its superior part. The pit houses are disposed at a distance of 22–30 m between. Their form is rectangular, one of the dimensions being of about 2,2 m. They appear at —40 cm deep and go down to 78–80 cm. The culture layer has 20–40 cm thickness. It is also thicker near the pit houses.

The archaeological material discovered shows the existence of a cultural synthesis process, initiated in the second phase of Iclod II stage, more precisely in what we defined as Iclod II/III. This category shows the change of some traits in the material culture, in the mixture, smoothing, burning. There are influences specific to Petrești culture which appear on the ceramics, but they are done on an Iclod type paste, or Petrești ceramics in a decay process.

In such horizon and materials appear the discoveries specific to the Precucuteni culture, but they are realized on an Iclod I/III "making technique" or on an Iclod-Petrești synthesis making technique. In this horizon there are also materials of the best Precucuteni I making technique what is not sure is the archaeological position of the stage Iclod II—III next to the evolution of the Petrești culture, especially after phase B.

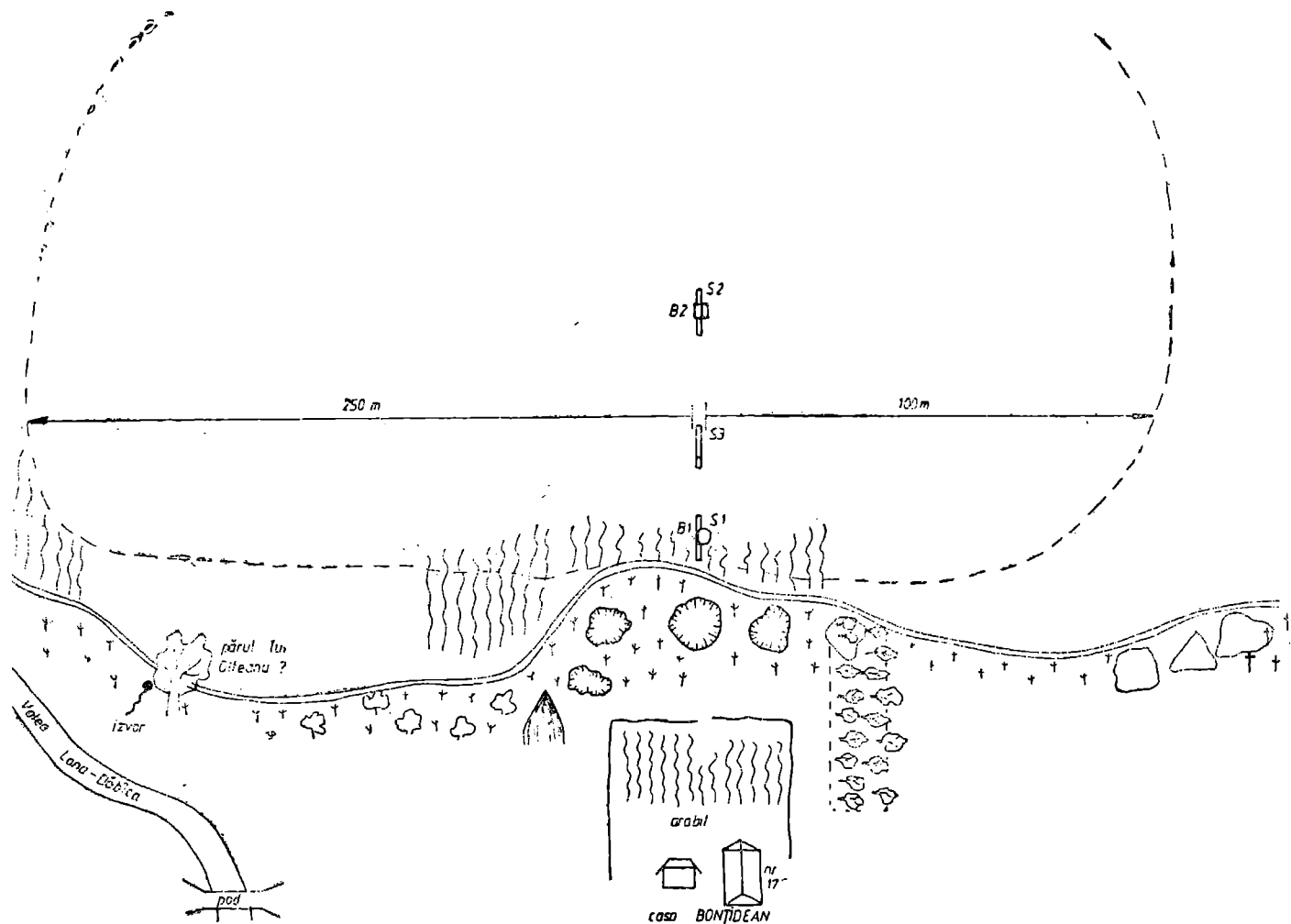

Fig. 1. Fundătura. Planul așezării cu secțiunile.

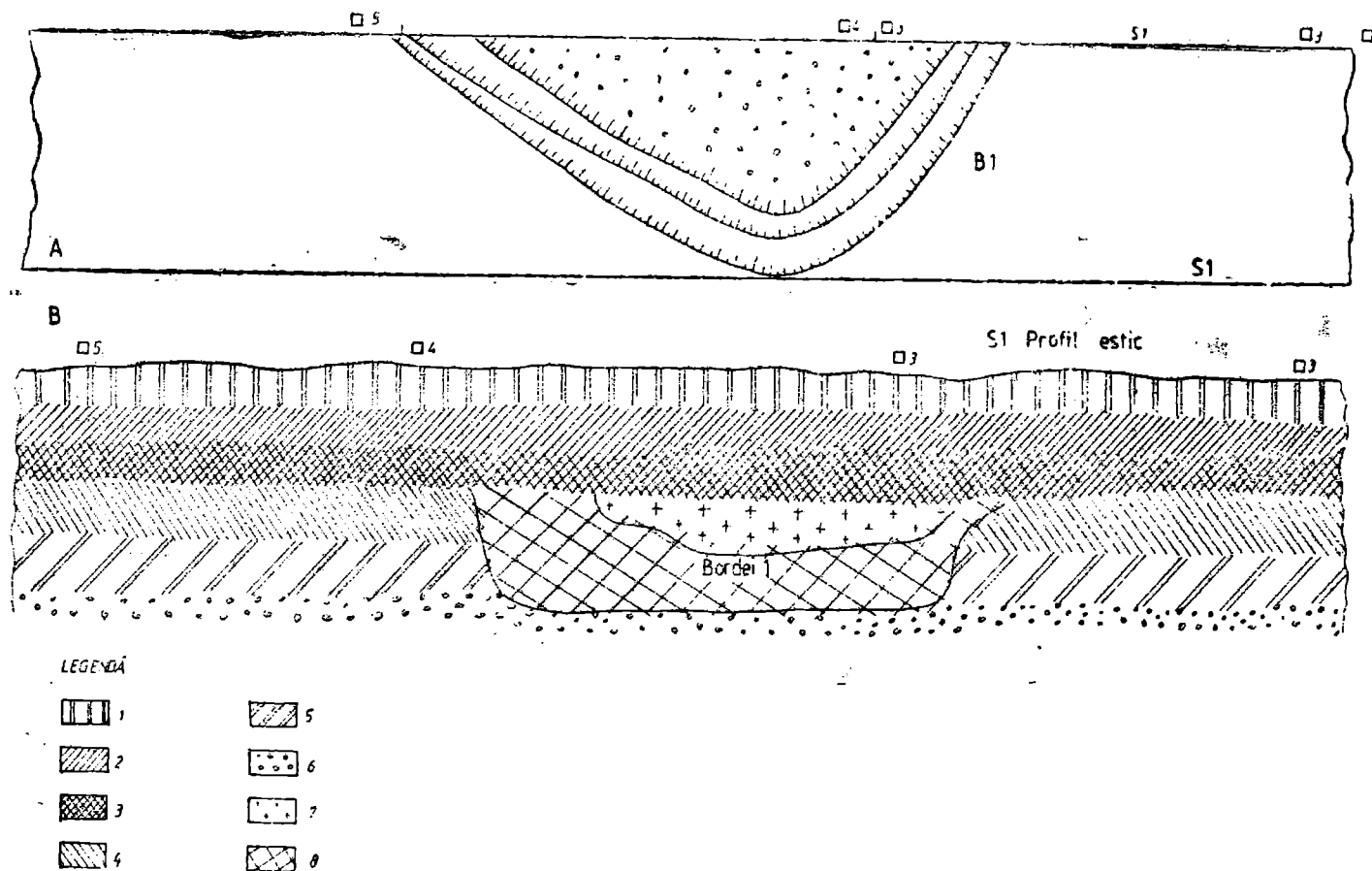

Fig. 2. Fundătura. Secțiunea 1. Planul bordeiului 1; B profilul estic, legenda: 1. sol brun, agricol; 2-3, strat umplutură brun închis; 4 - strat brun deschis; 5 - strat galben; 6 - strat galben deschis; 7-8 - umplutură bordeiului 1.

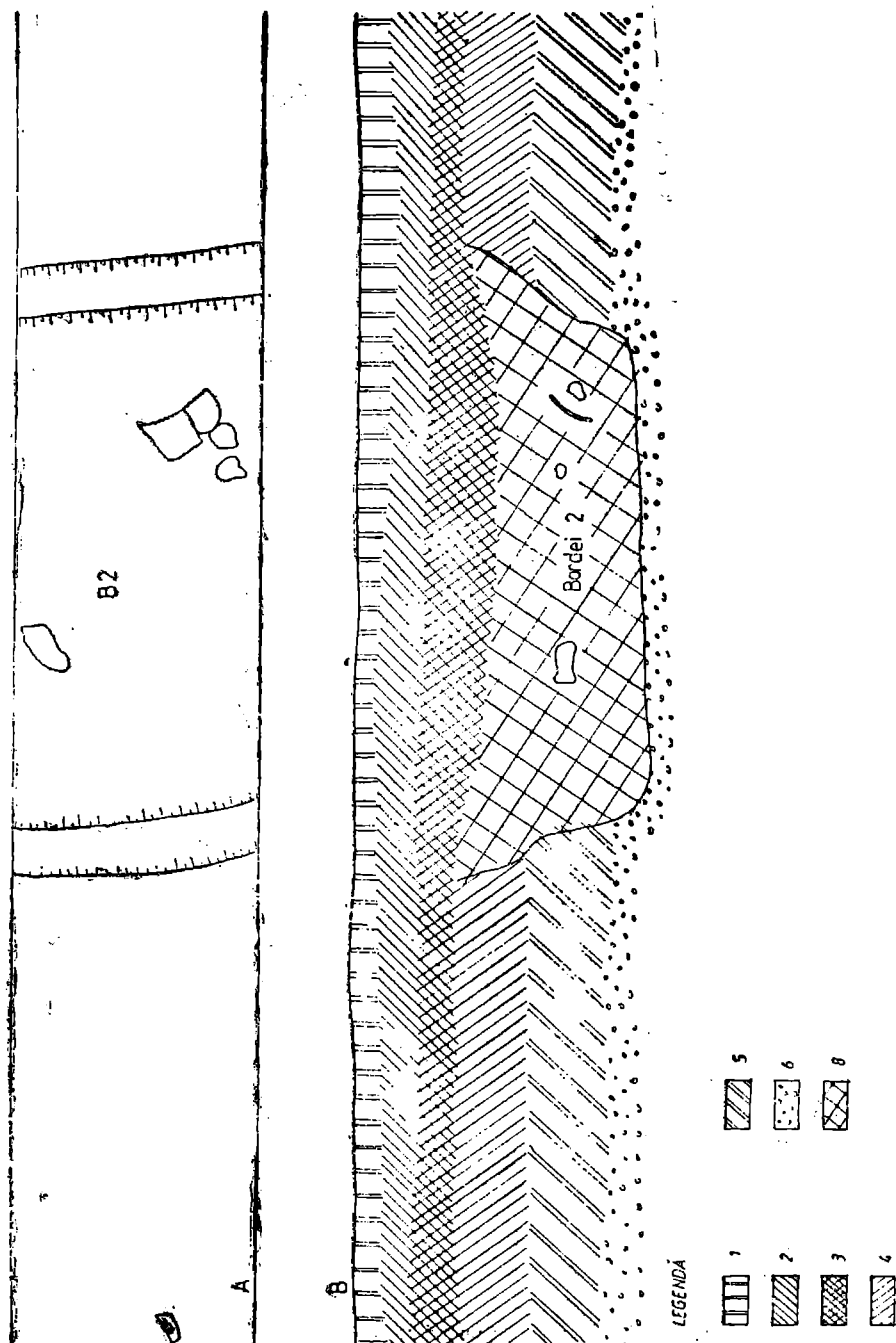

Fig. 3. Fundătura. Secţiunea 2. Planul bordeiului 2; B. profilul în zona bordeiului 2.

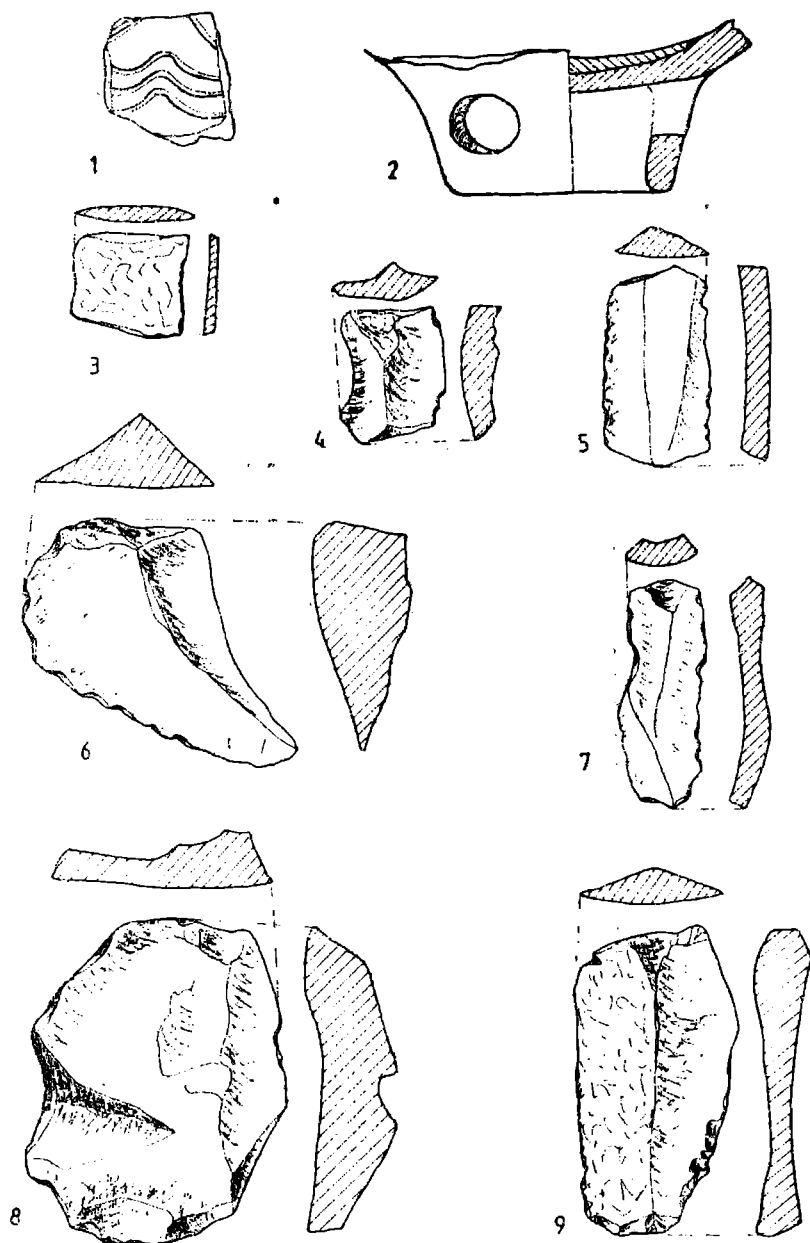

Fig. 4. Fundătura. Ceramică și unelte cioplite.

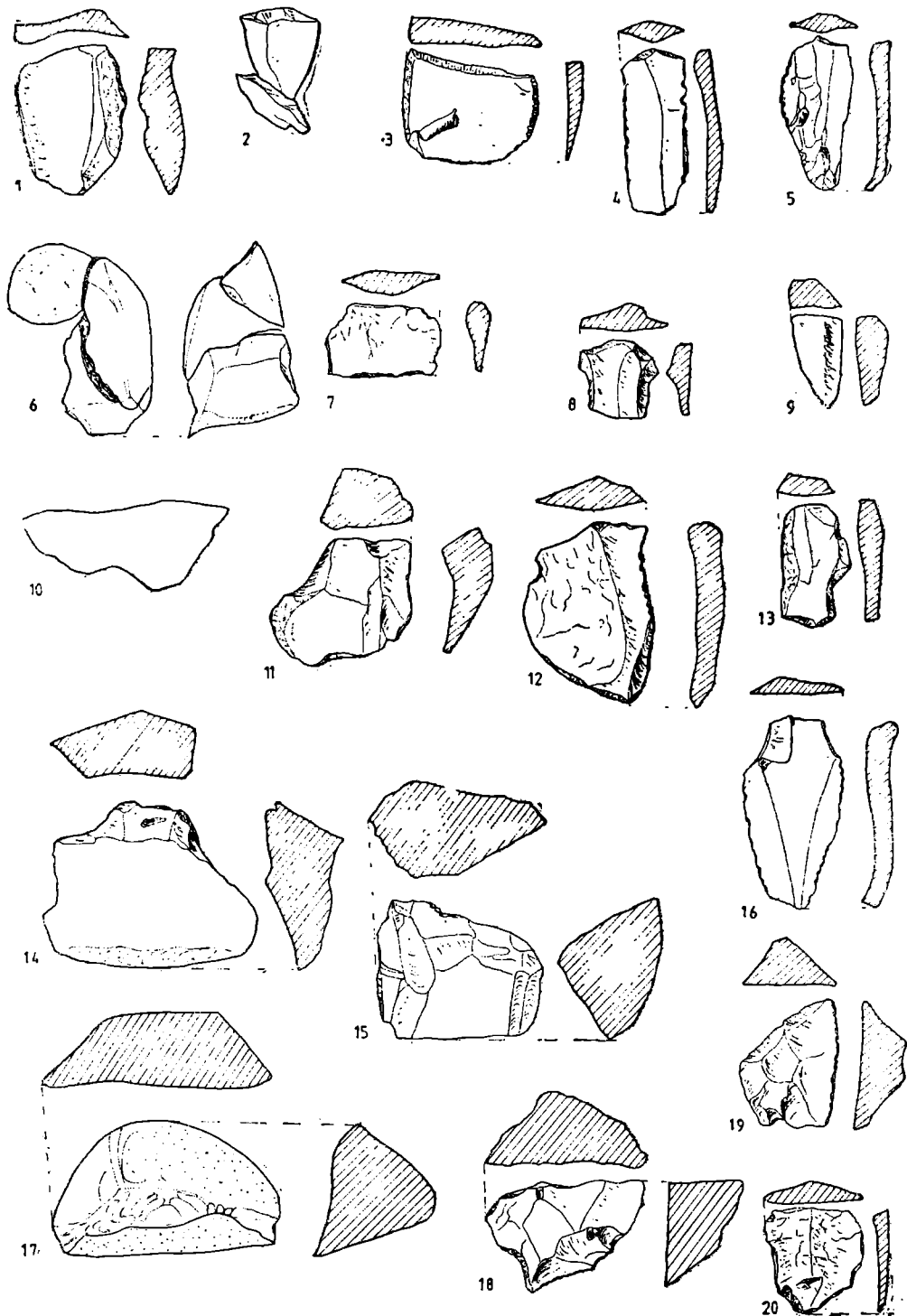

Fig. 5. Fundătura. Unelte cioplite din corneene și opal brun.